

6. Присяжнюк М.В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.zakonoproekt.org.ua/Kabinet_Ministriv_Ukrainy_proponuje_Radi_proekt_Zakonu_Pro_prodojoljchu_bezpeku.aspx Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про продовольчу безпеку України» / М.В. Присяжнюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.zakonoproekt.org.ua/Kabinet_Ministriv_Ukrainy_proponuje_Radi_proekt_Zakonu_Pro_prodojoljchu_bezpeku.aspx.
7. Прокопа І., Бородіна О. Яка модель агросектору необхідна Україні? / І. Прокопа, О. Бородіна // Дзеркало тижня. Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dt.ua/ECONOMICS/yaka_model_agrosektoru_neobhidna_ukrayini-102318.html. – 2012. – 18 – 25.05.
8. Сільське господарство України у 2011 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://agroua.net/news/news_38766.html.
9. Статистичний збірник «Сільське господарство України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv>.
10. Стратегія національної безпеки України в контексті досвіду світової спільноти : зб. ст. за матеріалами міжнародної конференції / Національний інститут стратегічних досліджень, центр міжнародної безпеки та стратегічних студій ; голов. ред. О.Ф. Белов. – К. : ТОВ ВКФ «Сатсанга», 2001. – 224 с.
11. Чайанов А.В. Организация крестьянского хозяйства / А.В. Чайанов // Великий незнакомец. – М. : Политиздат, 1992. – 673 с.

УДК 330.322:631.164.23

Гераймович В.Л.
*кандидат економічних наук,
асистент кафедри «Фінанси і кредит»
Національного університету біоресурсів і природокористування України*

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ

Узагальнено теоретичні положення, проаналізовано особливості та розроблено методичні та практичні рекомендації щодо підвищення ефективності управління інвестиційним процесом. Визначено його вплив на розвиток аграрного сектору. Обґрунтовано механізм визначення впливу інвестиційної політики в аграрній сфері на розвиток інвестиційного процесу.

Ключові слова: аграрний сектор, інвестиції, інвестиційний процес, інвестиційна діяльність, інвестиційна політика, інвестиційна стратегія.

Гераймович В.Л. ВЛИЯНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОГО ПРОЦЕССА НА ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНА

Обобщены теоретические положения, проанализированы особенности и разработаны методические и практические рекомендации по повышению эффективности управления инвестиционным процессом. Определено его влияние на экономическое развитие аграрного сектора. Обоснован механизм оценки влияния инвестиционной аграрной политики страны на развитие инвестиционного процесса, определены направления активизации и повышения эффективности инвестиционного процесса.

Ключевые слова: аграрный сектор, инвестиции, инвестиционный процесс, инвестиционная деятельность, инвестиционная политика, инвестиционная стратегия.

Geraimovych V.L. THE IMPACT OF THE INVESTMENT PROCESS ON ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE REGION

The methodical and practical recommendations for the investment process management efficiency improvement as well as assessment of its impact on the economic development of the agricultural sector of the region are developed. The mechanism for the assessment of agricultural sector investment policy impact on investment process development is substantiated.

Keywords: agricultural sector, investment, investment process, investment activity, investment policy, investment strategy.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток будь-якого суспільства важко уявити без такого економіко-правового явища, як інвестування, що водночас стало однією з найгостріших проблем активізації соціально-економічного розвитку аграрного сектору, визнаного пріоритетною галуззю національної економіки України.

Залучення інвестиційних ресурсів в аграрну сферу економіку країни за рахунок створення сприятливого інвестиційного клімату, законодавчого забезпечення гарантій збереження капіталу і стимулюючого оподаткування мають важливе практичне значення. Відповідно, постає комплекс завдань щодо обсягу інвестицій, вибору оптимальних варіантів інвестиційних вкладень, активізації інвестиційних процесів та удосконалення процесів прийняття раціональних управлінських рішень щодо інвестиційної діяльності.

Визначення необхідних обсягів залучення інвестицій без детального обґрунтування можливостей їх ефективного освоєння не можуть бути адекватними критеріями оцінки економічного розвитку та конкурентоспроможності галузей аграрної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Активізації інвестиційних процесів в аграрному секторі економіки, підвищенню інвестиційної привабливості галузей і підприємств та їх державної підтримки надають у своїх дослідженнях першочергового значення К.С. Берестовий, О.Г. Боброва, О.А. Бондаренко, О.П. Бондарчук, К.Б. Волощук, А.П. Гайдучкий, Ю.В. Герасименко, С.О. Гуткевич, О. М. Дуфенюк, М.І. Кісіль, М.Ю. Коденська, Г.П. Лайко, Ю.О. Лупенко, О.М. Могильний, П.Т. Саблук, Г.В. Сеніна, О.В. Скидан, А.В. Чупіс, В.С. Шебанін та ін. Проте проблеми підвищення ефективності механізму регулювання інвестиційних процесів в аграрній сфері потребують подальших досліджень.

Нагальною залишається потреба підвищення ефективності організаційно-економічного механізму регулювання інвестиційної діяльності, мобілізації внутрішніх резервів, створення сприятливих умов для залучення інвестицій, формування наукових підходів до розробки дієвих напрямів здійснення інвестиційного процесу в умовах невизначеності й ризику, обґрунтування практичних засад для їх ре-

алізації, що й визначило актуальність теми дисертаційної роботи та її прикладне значення.

Постановка завдання. Метою статті є узагальнення теоретичних положень, аналіз особливостей і розробка методичних та практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління інвестиційним процесом та визначення його впливу на економічний розвиток аграрного сектору. У вирішенні поставлених завдань досить актуальне визначення і оцінювання складників узагальнюючого показника ефективності інвестиційного процесу в аграрному секторі, що передбачає кількісну характеристику динаміки чинників впливу, а також інтегрального показника на ефективність використання ресурсів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Обов'язковими елементами інвестиційної діяльності в агропромисловому виробництві є вибір конкурентоспроможних проектів на конкурсній основі, орієнтація на швидку віддачу витрат, економічне обґрунтування інвестицій з врахуванням ринку збуту продукції і її якості, облік виробничих можливостей конкурентів. Вибір пріоритетності напрямів інвести-

ційної діяльності в агропромисловому виробництві, рішення питань щодо реалізації конкретного інвестиційного проекту потребують аналізу сукупності економічних, екологічних, соціальних критеріїв, характеристик та наслідків його реалізації.

Агропромислове виробництво є однією із найважливіших сфер економіки, ефективний розвиток якої гарантує продовольчу безпеку, здійснення зовнішньоекономічної діяльності, забезпечення функціонування багатьох галузей економіки, створення надійних джерел бюджетних надходжень і потужний виробничо-економічний потенціал для розвитку сільських територій. Стратегічна важливість аграрного сектору водночас з його низькою інвестиційною привабливістю для вітчизняних та іноземних інвесторів і кредиторів зумовлюють необхідність впровадження дієвих механізмів інвестиційного розвитку.

Київська область завдяки високому рівню виробництва продукції та досить широкому переліку виробничих галузей входить у десятку найбільш індустріально розвинених областей України. Аграрна політика області спрямована на досягнення прибут-

Таблиця 1

Основні показники розвитку агропромислового виробництва в Київській області та Україні у 2012 р.

Показник	Україна	Київська область	Питома вага в Україні, %
Площа сільгоспугідь у володінні і користуванні усіх категорій господарств, тис. га	41536,3	1513,7	3,6
Продукція сільськогосподарства (усі категорії господарств; у постійних цінах 2010 року), млн грн	112841,8	14786,16	13,1
Рівень рентабельності сільськогосподарського виробництва, %	20,5	33,8	–
Виробництво основних продуктів рослинництва і тваринництва (усі категорії господарств), тис. т у т. ч.: зернові культури	46216,2	3190	6,9
соняшник	8387,1	210,0	2,5
картопля	23250,2	1741,05	7,5
овочі	10016,7	568,32	5,7
плоди та ягоди	2008,7	56,58	2,8
цукрові буряки	18438,9	1200,24	6,5
м'ясо (у забійній вазі)	2209,6	227,4	10,3
молоко	11377,6	476,3	4,2
яйця, млн шт.	19110,5	2479,0	13,0
Чисельність поголів'я худоби і птиці, тис. голів Велика рогата худоба	4645,9	148,3	3,2
у т. ч.: корови	2554,3	79,3	3,1
свині	7576,7	508,7	6,7
вівці і кози	1738,2	30,4	1,7
птиця, млн голів	214,6	22,2	10,3
Виробництво продукції харчової промисловості, тис. т м'ясо і субпродукти харчові	855,4	108,4	12,7
вироби ковбасні	294	7,9	2,7
соки фруктові та овочеві, нектари	761	13,3	1,7
молоко оброблене рідке	909	93,8	10,3
масло вершкове	88,6	5,0	5,6
продукти кисломолочні	328	79,9	24,4
борошно	2597	109,5	4,2
крупи	364	26,0	7,1
олія соняшникова	3799	123,9	3,3
вироби хлібобулочні	1679	72,7	4,3
вироби макаронні	106	6,9	6,5
цукор білий	2143	201,5	9,4
сири	168	1,8	1,1
води натуральні, тис. дал.	145700	8440	5,8

Джерело: дані Головного управління статистики у Київській області

ковості сільськогосподарського виробництва як одного із важливих чинників забезпечення інвестиційного процесу, економічного та соціального розвитку аграрного сектору.

Важливою проблемою сучасного етапу розвитку аграрної економіки України є пошук напрямів ефективного використання наявних виробничих ресурсів сільського господарства та формування інвестиційного потенціалу для нарощення виробництва аграрної продукції. Ця проблема набуває особливого значення у зв'язку із випередженням темпів витрачання матеріальних ресурсів, порівняно з темпами виробництва продукції.

Основними чинниками, які гальмують ефективний розвиток сільськогосподарських виробників, їх швидку інтеграцію в аграрні ринкові відносини, є коливання диспаритету цін на сільськогосподарську продукцію і матеріально-технічні ресурси, дефіцит власних фінансових ресурсів, труднощі в залученні кредитних та інвестиційних ресурсів, необґрунтоване засилля посередників, трейдерів, дистриб'юторів, що подовжують шлях продовольчих товарів від виробника до споживачів і відчутно впливають на зростання цін.

Відносну сталість виробництва слід розглядати як здатність системи здійснювати розширене відтворення за збалансованого використання обмежених ресурсів і досягнень науково-технічного прогресу, задовольняти продовольчі й соціальні потреби населення, високу якість життя сільського населення без позбавлення такої можливості у майбутньому, зберігати і примножувати природний потенціал. Розв'язання цієї проблеми залежить від створення системи організаційно-економічних умов, що забезпечують сталий розвиток сільського господарства, адекватний вимогам ринкової економіки.

Таким чином, агропромислове виробництво потребує розроблення і впровадження інвестиційних механізмів розвитку, які б дали можливість максимально задовольняти потреби у фінансових ресурсах, враховувати і страхувати ризики, залучати інноваційні продукти та за допомогою їх використання виробляти якісну й конкурентоспроможну продукцію, отримувати доходи.

Варто зазначити, що агропромисловий комплекс Київської області є цілісною системою взаємопов'язаних і взаємозумовлених підприємств, установ, організацій, які забезпечують виробництво сільськогосподарської сировини і продовольства, їх заготівлю, зберігання, переробку і реалізацію населенню.

Зокрема, Київщина для України – провідна агропромислова область. Загальна площа сільськогосподарських угідь становить близько 1,6 млн га (4% сільгоспугідь України), з яких майже 1,2 млн га становить рілля. В області зареєстровано понад 2,3 тис. підприємницьких структур аграрної сфери. За обсягом виробництва валової продукції сільського господарства Київщина посідає перше місце серед областей України.

Аграрний сектор економіки Київської області є цілісною системою взаємопов'язаних підприємств, установ, організацій, які забезпечують виробництво сільськогосподарської сировини та продовольства, їх заготівлю, зберігання, переробку і реалізацію населенню (табл. 1).

В області виробляється 13,1% загальнодержавного обсягу виробництва сільськогосподарської продукції, 6,9% виробництва зерна, 10,3% виробництва м'яса, 6,5% виробництва цукрових буряків, 13% ви-

робництва продукції птахівництва, 24,4% виробництва молочних продуктів.

Загальний прибуток економіки Київської області у 2012 р. досяг 8048,0 млн грн, причому сільське господарство надало майже 40% цього результату. Рентабельність сільськогосподарського виробництва склала у 2012 р. 33,8%, а харчової промисловості – усього 3,7% [4; 5].

Прибутки від виробництва продукції сільського господарства і надання послуг у рослинництві і тваринництві отримав 81% суб'єктів господарювання, сума прибутку в середньому на 1 підприємство становила 7,2 млн грн. Проте 19% підприємств отримали збитки, сума у розрахунку на 1 підприємство склала 2,1 млн грн (у 2011 р. – відповідно 23% і 1,5 млн грн).

Протягом аналізованого періоду загальний обсяг експорту з Київської області збільшився удвічі, а імпорту – на 38,4%. Обсяги експорту продукції агропромислового виробництва збільшилися майже у 3 рази – від 245,1 млн дол. США у 2008 р. до 670,6 млн дол. США у 2012 р. Частка продукції у загальному обсязі експорту збільшилася від 26,0 до 33,8%, а коефіцієнт покриття експорту продукції аграрного сектору імпортом зріс від 0,59 до 1,57, що свідчить про наявність тенденцій подальшого розвитку [5; 7; 8].

Результати оцінки сукупного показника ефективності розвитку агропромислового виробництва Київської області показують, що протягом 2005–2012 рр. виявлена чітка тенденція до його зростання – від 11,68 у 2005 р. до 17,86 у 2012 р. З огляду на це, існують об'єктивні підстави щодо можливості розроблення і впровадження інвестиційних механізмів подальшого економічного зростання аграрного сектору.

Із загального обсягу капітальних інвестицій, вкладених в економіку України станом на кінець 2012 р. на Київську область припадало 7,4% (20,4 млрд грн). Найвагомішу частку капітальних інвестицій (99,4% від загального обсягу) спрямовано у матеріальні активи. Інвестиції в основний капітал (у капітальне будівництво та придбання машин і обладнання) становили 80,2% загального обсягу капітальних інвестицій. Частка інвестицій у розвиток промислових видів діяльності за аналізований період збільшилася від 19,1 до 33,0%, у харчову промисловість області – скоротилася від 41,9 до 13,4%. Частка інвестицій у сільське господарство Київської області скоротилася від 19,1% у 2005 р. до 7,1% у 2012 р. Має місце відносно позитивна динаміка зростання обсягів інвестиційних вкладень у підприємства аграрної сфери області – у середньому на 2% у сільськогосподарські підприємства та на 4% у підприємства харчової промисловості [5; 7; 8].

Обсяг іноземних інвестицій у сільському господарстві Київської області становив 128,6 млн дол. США (6,7% загального обсягу прямих інвестицій). На підприємствах промисловості зосереджено 893,6 млн дол. США (46,4% загального обсягу прямих інвестицій в область), у т.ч. переробної – 830,5 млн дол. США. Серед галузей переробної промисловості у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів залучено 496,8 млн дол. США прямих інвестицій.

У 2012 р. із загального обсягу державного фінансування за основними бюджетними програмами розвитку підприємств аграрного сектору частка Київської області становила 3,8%, порівняно з 17,1% у 2011 році. За період 2011–2012 рр. загальний обсяг бюджетного фінансування агропромислового комп-

лексу Київської області скоротився більше, ніж у 2 рази – від 700,7 до 302,4 млн грн. Обсяг видатків загального фонду зменшився у 4 рази – від 293,2 до 71,3 млн грн. Обсяг видатків спеціального фонду – від 407,6 до 231,1 млн грн. Відповідно суттєво скоротилися обсяги фінансування конкретних програм розвитку агропромислових підприємств [5].

Методичний підхід до оцінки інвестиційної привабливості районів дав змогу типізувати райони Київської області за рівнем інвестиційної привабливості. Так, Бориспільський, К.-Святошинський та Вишгородський райони Київської області визнані районами пріоритетної інвестиційної привабливості. Дев'ять районів області мають достатню інвестиційну привабливість. Низьку інвестиційну привабливість мають чотири райони області – Богуславський, Бородянський, Іванківський, Поліський.

За допомогою методу оцінки пріоритетності галузей агропромислового виробництва за рівнем економічного стану та потенційної привабливості щодо інвестиційного розвитку найбільш ефективною, інвестиційно-привабливою галуззю аграрного сектору Київської області є виробництво олійних культур (коефіцієнт 0,75), виробництво продукції птахівництва (1), виробництво зернових культур (1,25). Менш привабливими з точки зору залучення інвестиційних ресурсів у галузь виявилися м'ясо-молочне виробництво (коефіцієнти склали 2,75 та 3,25 відповідно). Сукупний критерій оцінки ефективності управління інвестиційним процесом у аграрному секторі за аналізований період збільшився 0,287 до 0,538, аналогічний показник галузей харчової промисловості зріс з 0,58 до 1,598. Сукупний критерій ефективності управління інвестиційними процесами в агропромисловому виробництві області становив 0,927.

Упродовж тривалого періоду часу високий рейтинг інвестиційної привабливості серед галузей агропромислового виробництва займала харчова промисловість та перероблення сільськогосподарських продуктів. Цьому сприяли порівняно високий рівень прибутковості підприємств, їх експортспроможність, вищі темпи зростання масштабу виробництва, продуктивності праці, а також кращі умови ліквідності інвестицій. Нині інвестиційна привабливість харчової промисловості забезпечується переважно за рахунок виробництва напоїв, рослинної олії та тютюнових виробів. У ринкових умовах господарювання сільськогосподарські товаровиробники переорієнтувалися на виробництво продукції рослинництва, як більш рентабельної.

Крім того, особлива увага приділяється питанням контролю за якістю та безпечністю харчових продуктів, що дає можливість забезпечити споживачів якісними харчовими продуктами, як вітчизняного так і іноземного походження, а також підвищити конкурентоспроможність продукції українських виробників з метою виходу на міжнародний торговий ринок, в тому числі і до країн – членів Європейського Союзу.

При виявленні чинників впливу на виробничо-фінансову діяльність аграрного підприємства важливе значення має вибір показників на основі системного підходу, що враховує вплив організаційно-економічного механізму на кінцеві результати агропромислового виробництва.

Склад і зміст системи показників економічної оцінки регулювання інвестиційних процесів може бути різноманітним, але підсумок про кінцевий варіант оцінки повинен відображати сукупність критеріїв ефективності та бажаних результатів самих інвесторів і керівництва аграрних підприємств. По-

казники інвестиційної діяльності мають характеризувати рівень ефективності адаптації технології до виробництва й раціональність залучення і освоєння інвестиційних ресурсів [2; 3].

В умовах дефіциту державних інвестицій та загальної необхідності їх ефективного використання, зосередження зусиль на залученні в область іноземних інвестицій слід вважати виправданим. Залучення інвестицій необхідно здійснювати шляхом створення сприятливих умов для всіх інвесторів, як іноземних, так й вітчизняних. Іноземне інвестування, як найбільш динамічна і багатостороння форма міжнародних економічних відносин, стало невід'ємною складовою внутрішніх соціально-економічних процесів багатьох країн, і значною мірою визначає їх зовнішньоекономічну стратегію. Обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу), залучених у Київську область з початку інвестування, станом на 31 грудня 2012 р. склав 1927,7 млн дол. США, що на 10% більше обсягів інвестицій на початок 2012 р. та в розрахунку на одну особу становив 1124 дол. США. З країн ЄС надійшло 1609,9 млн дол. США (83,5% загального обсягу акціонерного капіталу), з країн СНД – 109,4 (5,7%), з інших країн світу – 208,4 млн дол. США (10,8%).

Інвестиції в Київську область надійшли з 61 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припало понад 90% загального обсягу прямих іноземних інвестицій, входять: Кіпр – 543,3 млн дол. США, Нідерланди – 524,4, Велика Британія – 232,3, Польща – 105,1, Німеччина – 103,5, Російська Федерація – 85,8, Панама – 68, Віргінські Острови (Брит.) – 65,5, Австрія – 40,4 та США – 33,2 млн дол. США [7; 8].

Таким чином, іноземний капітал стає одним із важливих джерел формування фінансово-кредитних ресурсів Київської області й одним із напрямів стимулювання інвестиційного розвитку в аграрному секторі економіки та усунення локальних диспропорцій.

Висновок. Економічна ситуація в Київській області та в Україні в цілому потребує ефективних та обґрунтованих заходів щодо поліпшення інвестиційного клімату в аграрній сфері. Однак ці заходи не можуть бути реалізовані одночасно. Першочерговою умовою досягнення мети є швидка переорієнтація економіки на шлях інвестиційного розвитку, відродження пріоритетності національно-державних інтересів, результатами яких повинно стати формування ефективно зростаючої аграрної економіки з широкими можливостями прояву підприємницької ініціативи.

При цьому слід враховувати, що перелік і значущість основних цілей залежить від загально економічної та політичної ситуації у країні, від сили впливу зовнішніх і внутрішніх чинників. Пріоритетними заходами стабілізації та ефективного розвитку агропромислового виробництва є стимулювання інвестиційної та інноваційної активності, вдосконалення механізмів залучення інвестицій, повне і всебічне використання закладеного в них потенціалу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Корнеєва Н.О. Організаційні засади статистичного аналізу інвестиційної привабливості на регіональному рівні / Н.О. Корнеєва // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – № 5. – С. 73-76.
2. Кісіль М.І. Проблеми інвестиційного забезпечення сільського господарства і міжгалузеві диспропорції // Вісник ХНАУ: Серія Економіка АПК і природокористування / ХНАУ, 2004. – № 7. – С. 89-94.

3. Кісіль М.І. Про необхідність усунення міжгалузевих диспропорцій з метою інвестиційного забезпечення розвитку сільськогосподарства // Наукові праці КНТУ: Економічні науки. – Кіровоград : КНТУ, 2004. – Вип. 6. – С. 226-233.
4. Матеріали Прес-служби Мінагрополітики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minagro.gov.ua/uk/node/2888>.
5. Офіційний сайт Київської обласної ради [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://kor.gov.ua/node/5802>.
6. Саблук П.Т. Структурно-інноваційні зрушення в аграрному секторі України як фактор його соціально-економічного зростання / П.Т. Саблук // Економіка АПК. – 2004. – № 6. – С. 3-9.
7. Статистичний щорічник України в цифрах у 2011 році / Державний комітет статистики України ; за ред. О.Г. Осауленка – Київ, 2012. – 250 с.
8. Статистичний щорічник Київської області за 2011 рік / Державний комітет статистики України ; за ред. С.І. Коханчук. – Київ, 2012. – 503 с.

УДК 330:004

Діброва О.В.

*аспірант кафедри економічної кібернетики та маркетингу
Київського національного університету технологій та дизайну*

АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ ТА В УКРАЇНІ

Стаття присвячена аналізу стану інформаційного простору в Україні у сучасних умовах глобальної інформатизації держави та суспільства. Досліджуються взаємозв'язок та вплив формування інформаційного простору, а саме його такої складової, як інформаційна безпека на сферу економіки. Детально розглядається динаміка кіберзлочинності у світі та в Україні. Також у статті розглянуто основні проблеми сучасного інформаційного простору України. Обґрунтовується необхідність здійснення реформ у сфері інформатизації держави задля покращення економічного добробуту та підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки.

Ключові слова: інформаційна безпека, безпека інформації, вплив інформаційної безпеки на економіку, динаміка кіберзлочинності, правове регулювання інформаційної безпеки, інформаційний простір.

Діброва О.В. АНАЛИЗ ИНФОРМАЦИОННОГО ПРОСТРАНСТВА НА МЕЖДУНАРОДНОЙ АРЕНЕ И В УКРАИНЕ

Статья посвящена анализу состояния информационного пространства в Украине в современных условиях глобальной информатизации государства и общества. Исследуются взаимосвязь и влияние на формирование информационного пространства, а именно его такой составляющей, как информационная безопасность на сферу экономики. Подробно рассматривается динамика киберпреступности в мире и в Украине. Также в статье рассмотрены основные проблемы современного информационного пространства Украины. Обосновывается необходимость осуществления реформ в сфере информатизации государства для улучшения экономического благосостояния и повышения уровня конкурентоспособности национальной экономики.

Ключевые слова: информационная безопасность, безопасность информации, влияние информационной безопасности на экономику, динамика киберпреступности, правовое регулирование информационной безопасности, информационное пространство.

Dibrova O.V. ANALYSIS OF THE INFORMATION SPACE ON THE INTERNATIONAL STAGE AND IN UKRAINE

The article analyzes the state of information space in Ukraine in modern conditions of global informatization of society and of the state. Researched the relationship and influence on the information space, namely its following part as information security in the sphere of economy. Regarded in details dynamics of cybercrime in the world and in Ukraine. Also the article analyzes the main problems of modern Ukraine's information space. Considered the necessity of reforms in informatization area of the state to improve the economic prosperity and improve the competitiveness of the national economy.

Keywords: information security, information security impact on the economy, dynamics of cybercrime, legal regulation of information security, information space.

Постановка проблеми. Головною тенденцією розвитку світу та суспільства у сучасних умовах є широкі інформатизація усіх сфер діяльності як держави, так і окремих підприємств та людини. В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій категорія «інформація» перестає бути суто технічною чи філософською. Інформація відтепер досить часто є категорією економічною – товаром, а також важелем впливу як на сферу економіки, так і на інші сфери діяльності. Проте формування інформаційного простору відбувається набагато повільніше ніж впроваджуються в повсякденне життя новітні інформаційні технології та розробки. Але інформаційний простір є дуже важливим для держави і має бути пріоритетним у питаннях державної політики після державної незалежності, адже інформаційний простір є ключем до економічного добробуту. А тому виникає гостра необхідність у забезпеченні інформаційної безпеки на всіх рівнях: від національного до безпеки окремої особи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняними науковцями В.О. Бондаренко, О.В. Литвиненко було сформульовано основні цілі політики інформаційної безпеки та напрями забезпечення інформаційної безпеки. В.А. Ліпкан досліджує інформаційну безпеку як складову національної безпеки та її нормативно-правове забезпечення. О.В. Карпенко розглянуто проблеми сучасного функціонування інформаційної політики у контексті національної безпеки. О.В. Соснін дослідив інформаційну політику України та проблеми правового регулювання. В. Хімей розглянув основні проблеми інформаційної безпеки в Україні та визначив головні негативні чинники, які впливають на інформаційний простір України. А зарубіжними науковцями, такими як Лоуренс А. Гордон, Мартін П. Лоеб, Алессандро Акісті, Брюс Шнайер та Росс Андерсон охарактеризовано економічну необхідність у забезпеченні інформаційної безпеки. Зокрема, оцінено необхідність інвестицій у сферу інформаційної безпеки підприємства та висунуто